Regnskap

Årsmelding

2017

Os kommune

Os kommune

Aktive opplevelser for barn

År 2017

REGNSKAPSSKJEMA 1A - DRIFTSREGNSKAPET

		Regnskap	*Reg. budsjett*	*Oppr. budsjett*	*Regnskap*
		2017	*2017*	*2017*	*2016*
1	Skatt på inntekt og formue	40 846 604,26	40 262 000	40 262 000	40 272 830,51
2	Ordinært rammetilskudd	89 436 412,77	88 120 000	88 120 000	87 566 663,00
3	Skatt på eiendom	6 990 223,03	7 500 000	7 500 000	4 569 196,98
4	Andre direkte eller indirekte skatter				-
5	Andre generelle statstilskudd	8 688 070,00	8 500 000	8 500 000	9 516 406,00
6	**Sum frie disponible inntekter**	**145 961 310,06**	**144 382 000**	**144 382 000**	**141 925 096,49**
7	Renteinntekter og utbytte	1 067 368,59	1 123 000	1 123 000	1 062 246,82
8	Gevinst på finansielle instrumenter				-
9	Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	3 249 278,08	4 390 000	4 390 000	3 881 449,95
10	Tap på finansielle instrumenter				-
11	Avdrag på lån	9 330 537,00	9 400 000	9 400 000	9 734 185,00
12	**Netto finansinntekter/-utgifter**	**-11 512 446,49**	**-12 667 000**	**-12 667 000**	**-12 553 388,13**
13	Til dekning av tidligere års regnsk.m merforbruk				-
14	Til ubundne avsetninger	10 405 642,24	10 405 642	7 400 000	10 931 135,16
15	Til bundne avsetninger	43 741,74			27 485,25
16	Bruk av tidl. års regnskapsmessige mindreforb	3 005 642,24	3 005 642	-	4 781 135,16
17	Bruk av ubundne avsetninger	9 040 000,00	9 040 000,00	7 740 000,00	-
18	Bruk av bundne avsetninger				-
19	**Netto avsetninger**	**1 596 258,26**	**1 640 000**	**340 000**	**-6 177 485,25**
20	Overført til investeringsregnskapet	637 406,00	550 000	550 000	597 325,00
21	**Til fordeling drift**	**135 407 715,83**	**132 805 000**	**131 505 000**	**122 596 898,11**
22	Motpost avskrivninger	8 782 149,00	8 676 120	8 676 120	7 942 228,76
23	**Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)**	**144 189 864,83**	**141 481 120**	**140 181 120**	**130 539 126,87**
24	Forbruk drift (ramme 1-09)	136 178 622,45	141 481 120	140 181 120	127 533 484,63
25	**Regnskapsmessig mer-/mindreforbruk**	8 011 242,38	-	-	3 005 642,24

Dato 12.3.2018

Rådmann

Økonomisjef

REGNSKAPSSKJEMA 1B - DRIFTSREGNSKAPET

	Regnskap	Reg.budsjett	Oppr.budsjett	Regnskap i fjor
	2017	*2017*	*2017*	*2016*
01 Sentraladministrasjonen*	22 048 914,81	23 365 310	23 557 420	19 933 018,12
02 Os skole og voksenopplæring	21 516 223,01	21 242 470	20 442 470	20 791 038,58
03 Dalsbygda skole	7 033 075,34	7 495 930	7 495 930	6 798 121,47
04 Barnehager	10 475 138,77	10 064 140	10 064 140	10 492 080,81
05 Helsetjenester	7 371 970,12	8 056 020	7 556 020	7 290 349,28
06 NAV/Sosialtjenester	10 828 697,26	12 614 540	12 614 540	8 472 947,97
07 Pleie og Omsorg*	43 069 454,62	44 006 610	44 006 610	40 670 506,43
08 Kultur	2 099 728,73	2 029 720	1 837 610	1 917 852,43
09 Teknisk/Plan/Brann*	10 015 595,70	10 988 150	10 988 150	11 167 569,54
09 Landbruk	1 719 824,09	1 618 230	1 618 230	0,00
Forbruk ramme 1 - 09	**136 178 622,45**	**141 481 120**	**140 181 120**	**127 533 484,63**

** Tufsingdal skole er plassert under Teknisk Etat (skole og skolebygg).*
Svømmehallen og Oshallen ligger også under Teknisk
** Pleie og Omsorg består av Institusjonstjenesten, hjemmebaserte tjenester og Sundmoen bofellesskap*
** Servicekontoret ligger under 01 Sentraladministrasjonen*

Os kommune - 2017

	Regnskap	Reg.budsjett	Oppr.budsjett	Regnskap i fjor
Regnskapsskjema 2 A - investering	**2017**	**2017**	**2017**	**2016**
Investering i anleggsmidler	26 608 733,18	30 960 000,00	36 510 000,00	23 675 944,29
Utlån og forskutteringer	1 344 000,00	2 000 000,00	2 000 000,00	1 783 750,00
Kjøp av aksjer og andeler	737 406,00	550 000,00	550 000,00	597 325,00
Avdrag på lån	4 665 887,49	3 005 642,00	0,00	2 468 252,00
Dekning av tidligere års udekket	0,00	0,00	0,00	7 009 868,79
Avsetninger	941 432,58	0,00	0,00	2 574 669,31
Årets finansieringsbehov	**34 297 459,25**	**36 515 642,00**	**39 060 000,00**	**38 109 809,39**
Finansiert slik:				
Bruk av lånemidler	22 046 750,85	25 960 000,00	31 510 000,00	27 705 627,44
Inntekter fra salg av anleggsmidler	483 523,00	0,00	0,00	3 257 303,01
Tilskudd til investeringer	0,00	0,00	0,00	0,00
Kompensasjon for merverdiavgift	4 763 237,46	7 000 000,00	7 000 000,00	3 388 665,37
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	2 032 729,34	0,00	0,00	2 326 636,51
Andre inntekter	550 928,80	0,00	0,00	0,00
Sum ekstern finansiering	**29 877 169,45**	**32 960 000,00**	**38 510 000,00**	**36 678 232,33**
Overført fra driftsregnskapet	637 406,00	550 000,00	550 000,00	597 325,00
Bruk av tidligere års udisponert	0,00	0,00	0,00	0,00
Bruk av avsetninger	3 782 883,80	3 005 642,00	0,00	834 252,06
Sum finansiering	**34 297 459,25**	**36 515 642,00**	**39 060 000,00**	**38 109 809,39**
Udekket/udisponert	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**

REGNSKAPSSKJEMA 2B - INVESTERINGSREGNSKAPET

		Regnskap	*Reg. budsjett*	*Oppr. budsjett*	*Regnskap*
		2017	*2017*	*2017*	*2016*
Prosjekt	*Prosjektnavn*				
´010004	Fellesrådet	1 250 000,00	1 250 000,00	1 250 000,00	1 250 000,00
´010005	Edb-investeringer	622 915,44	637 500	637 500	1 034 805,33
´010011	Digitalisering arkiv, hjemmeside	77 710,08	237 500	687 500	-
´090003	Hummelfjellvei Nedre	4 960 625,01	5 000 000	5 000 000	1 943 704,67
´090007	Kommunal brannsikring, ventilasjon	24 827,40	-	-	405 254,08
´090010	VA-oppgraderinger	-	-	-	2 105 879,01
´090011	Energisparende tiltak	1 062 660,00	1 250 000	1 250 000	-
´090012	Boligprosjekt Litjmyrmoen	57 411,31	-	-	236 312,92
´090021	Ombygging Verjåtunet (forprosjekt)	-	125 000	125 000	-
´090022	Ny barnehage (forprosjekt)	14 574 532,56	16 875 000	16 875 000	13 090 134,03
´090023	Nye omsorgsboliger	9 728,50	1 275 000	6 375 000	-
´090027	Oppgradering kommunale veier	2 559 166,00	3 250 000	3 250 000	-
´090028	Kjøp av vaktmesterbiler	232 500,00	250 000	250 000	511 000,00
´090030	Bistasjon brann Tufsingdal	33 282,00	-	-	934 510,31
´090031	Opprydding næringsareal	-	185 000	185 000	-
´090033	Oppgradering Søstergata 7 Gimlebygget	-	-	-	578 205
´090035	Boligutvikling/næringsutvikling	-	-	-	95 135
´090036	Jakobåsen vann- og avløpsanlegg	337 000,00	-	-	900 000,00
´090037	Avløpsledning fra Hummelfjell Hyttegrend	-17 255,62	-	-	482 744,38
´090039	Utredning varmesentral biofyring	13 477,50	-	-	108 259,50
´090040	Forprosjekt helse7/egesenter	-	125 000	125 000	-
´090041	Trafikksikring holdeplass Os skole	743 588,00	500 000	500 000	-
´090042	Stedsutvikling	66 565,00	-	-	-
	Forbruk investeringsområde	**26 608 733,18**	**30 960 000**	**36 510 000**	**23 675 944,29**

Økonomisk oversikt - drift

Os kommune 2017

	Regnskap	Reg. budsjett	Oppr.budsjett	Regnskap i fjor
Driftsinntekter				
Brukerbetalinger	6 759 154,99	7 589 400	7 589 400	8 238 365,32
Andre salgs- og leieinntekter	17 305 050,12	15 589 215	19 204 415	16 323 616,41
Overføringer med krav til motytelse	44 636 669,78	24 347 275	25 047 275	36 988 581,30
Rammetilskudd	89 436 412,77	88 120 000	88 120 000	87 566 663,00
Andre statlige overføringer	8 696 589,00	8 995 000	8 995 000	10 311 879,00
Andre overføringer	2 061 984,00	0	0	2 399 409,00
Skatt på inntekt og formue	40 846 604,26	40 262 000	40 262 000	40 272 830,51
Eiendomsskatt	6 990 223,03	7 500 000	7 500 000	4 569 196,98
Andre direkte og indirekte skatter	85 704,00	76 240	76 240	76 240,00
Sum driftsinntekter	**216 818 391,95**	**192 479 130**	**196 794 330**	**206 746 781,52**
Driftsutgifter				
Lønnsutgifter	110 265 478,35	106 336 510	106 241 510	107 882 631,73
Sosiale utgifter	21 240 260,61	21 753 520	21 748 520	20 871 672,01
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	35 300 801,98	36 731 255	35 641 155	36 227 341,60
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	22 261 130,34	20 135 410	20 651 350	21 477 852,02
Overføringer	13 772 882,02	6 638 890	6 683 050	13 780 699,37
Avskrivninger	8 782 149,00	8 676 120	8 676 120	7 942 228,76
Fordelte utgifter	-9 799 572,01	-10 153 300	-6 538 100	-9 501 474,38
Sum driftsutgifter	**201 823 130,29**	**190 118 405**	**193 103 605**	**198 680 951,11**
Brutto driftsresultat	**14 995 261,66**	**2 360 725**	**3 690 725**	**8 065 830,41**
Finansinntekter				
Renteinntekter og utbytte	846 664,09	900 000	900 000	1 062 246,82
Gevinst på finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0,00	0	0	0,00
Mottatte avdrag på utlån	83 229,30	25 000	25 000	821 121,00
Sum eksterne finansinntekter	**929 893,39**	**925 000**	**925 000**	**1 883 367,82**
Finansutgifter				
Renteutgifter og låneomkostninger	3 964 816,08	4 563 000	4 563 000	4 058 484,18
Tap på finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0,00	0	0	0,00
Avdrag på lån	9 330 537,00	9 400 000	9 400 000	9 734 185,00
Utlån	10 500,00	25 000	25 000	12 326,00
Sum eksterne finansutgifter	**13 305 853,08**	**13 988 000**	**13 988 000**	**13 804 995,18**
Resultat eksterne finanstransaksjoner	**-12 375 959,69**	**-13 063 000**	**-13 063 000**	**-11 921 627,36**
Motpost avskrivninger	8 782 149,00	8 899 120	8 899 120	7 942 228,76
Netto driftsresultat	**11 401 450,97**	**-1 803 155**	**-473 155**	**4 086 431,81**
Interne finanstransaksjoner				
Bruk av tidligere års regnsk.m. mindreforbruk	3 005 642,24	3 005 642	0	4 781 135,16
Bruk av disposisjonsfond	9 040 000,00	9 040 000	7 740 000	6 647 170,00
Bruk av bundne fond	5 686 090,91	1 764 400	1 764 400	5 506 959,28
Sum bruk av avsetninger	**17 731 733,15**	**13 810 042**	**9 504 400**	**16 935 264,44**
Overført til investeringsregnskapet	637 406,00	550 000	550 000	597 325,00
Dekning av tidligere års regnsk.m. merforbruk	0,00	0	0	0,00
Avsatt til disposisjonsfond	10 405 642,24	10 405 642	7 400 000	12 795 075,16
Avsatt til bundne fond	10 078 893,50	1 051 245	1 081 245	4 623 653,85
Sum avsetninger	**21 121 941,74**	**12 006 887**	**9 031 245**	**18 016 054,01**
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	**8 011 242,38**	**0**	**0**	**3 005 642,24**

Økonomisk oversikt - investering

Os kommune - 2017	Regnskap	Reg. budsjett	Oppr.budsjet	Regnskap i fjor
Inntekter				
Salg av driftsmidler og fast eiendom	483 523,00	0	0	3 257 303,01
Andre salgsinntekter	550 928,80	0	0	0,00
Overføringer med krav til motytelse	344 644,42	0	0	1 004 683,13
Kompensasjon for merverdiavgift	4 763 237,46	7 000 000	7 000 000	3 388 665,37
Statlige overføringer	0,00	0	0	0,00
Andre overføringer	0,00	0	0	0,00
Renteinntekter og utbytte	0,00	0	0	0,00
Sum inntekter	**6 142 333,68**	**7 000 000**	**7 000 000**	**7 650 651,51**
Utgifter				
Lønnsutgifter	509 570,95	0	0	467 482,01
Sosiale utgifter	111 710,71	0	0	109 291,00
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	19 975 397,68	22 710 000	28 260 000	17 925 761,53
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	-1 183,62	0	0	34 744,38
Overføringer	6 013 237,46	8 250 000	8 250 000	5 138 665,37
Renteutgifter og omkostninger	0,00	0	0	0,00
Fordelte utgifter	0,00	0	0	0,00
Sum utgifter	**26 608 733,18**	**30 960 000**	**36 510 000**	**23 675 944,29**
Finanstransaksjoner				
Avdrag på lån	4 665 887,49	3 005 642	0	2 468 252,00
Utlån	1 344 000,00	2 000 000	2 000 000	1 783 750,00
Kjøp av aksjer og andeler	737 406,00	550 000	550 000	597 325,00
Dekning av tidligere års udekket	0,00	0	0	7 009 868,79
Avsatt til ubundne investeringsfond	0,00	0	0	2 000 000,00
Avsatt til bundne investeringsfond	941 432,58	0	0	574 669,31
Sum finansieringstransaksjoner	**7 688 726,07**	**5 555 642**	**2 550 000**	**14 433 865,10**
Finansieringsbehov	**28 155 125,57**	**29 515 642**	**32 060 000**	**30 459 157,88**
Dekket slik:				
Bruk av lån	22 046 750,85	25 960 000	31 510 000	27 705 627,44
Salg av aksjer og andeler	0,00	0	0	0,00
Mottatte avdrag på utlån	1 688 084,92	0	0	1 321 953,38
Overført fra driftsregnskapet	637 406,00	550 000	550 000	597 325,00
Bruk av tidligere års udisponert	0,00	0	0	0,00
Bruk av disposisjonsfond	3 040 630,35	3 005 642	0	0,00
Bruk av bundne driftsfond	67 584,14	0	0	834 252,06
Bruk av ubundne investeringsfond	100 000,00	0	0	0,00
Bruk av bundne investeringsfond	574 669,31	0	0	0,00
Sum finansiering	**28 155 125,57**	**29 515 642**	**32 060 000**	**30 459 157,88**
Udekket/udisponert	**0**	**0**	**0**	**0**

Økonomiske oversikter balansen

Os kommune - 2017

	Regnskap 2017	Regnskap 2016
EIENDELER		
Anleggsmidler	**517 667 427,49**	**486 840 035,91**
Herav:		
Faste eiendommer og anlegg	247 854 601,61	232 647 123,33
Utstyr, maskiner og transportmidler	9 045 712,09	8 832 045,57
Utlån	16 661 841,15	17 078 655,37
Konserninterne langsiktige fordringer	0,00	0,00
Aksjer og andeler	6 889 889,64	6 152 483,64
Pensjonsmidler	237 215 383,00	222 129 728,00
Omløpsmidler	**81 267 249,77**	**89 490 787,27**
Herav:		
Kortsiktige fordringer	19 019 672,66	21 219 096,87
Konserninterne kortsiktige fordringer	0,00	0,00
Premieavvik	10 203 074,00	9 487 703,00
Aksjer og andeler	0,00	0,00
Sertifikater	0,00	0,00
Obligasjoner	0,00	0,00
Derivater	0,00	0,00
Kasse, postgiro, bankinnskudd	52 044 503,11	58 783 987,40
SUM EIENDELER	**598 934 677,26**	**576 330 823,18**
EGENKAPITAL OG GJELD		
Egenkapital	**79 151 092,36**	**53 924 407,94**
Herav:		
Disposisjonsfond	21 724 206,33	23 399 194,44
Bundne driftsfond	12 224 198,44	7 898 979,99
Ubundne investeringsfond	2 176 117,40	2 276 117,40
Bundne investeringsfond	955 524,51	588 761,24
Regnskapsmessig mindreforbruk	8 011 242,38	3 005 642,24
Regnskapsmessig merforbruk	0,00	0,00
Udisponert i inv.regnskap	0,00	0,00
Udekket i inv.regnskap	0,00	0,00
Kapitalkonto	34 767 065,14	17 462 974,47
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK (drift	-125 987,00	-125 987,00
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK (inves	-581 274,84	-581 274,84
Langsiktig gjeld	**489 838 684,06**	**486 152 134,00**
Herav:		
Pensjonsforpliktelser	283 655 587,00	278 131 087,00
Ihendehaverobligasjonslån	0,00	0,00
Sertifikatlån	0,00	0,00
Andre lån	206 183 097,06	208 021 047,00
Konsernintern langsiktig gjeld	0,00	0,00
Kortsiktig gjeld	**29 944 900,84**	**36 254 281,24**
Herav:		
Kassekredittlån	0,00	0,00
Annen kortsiktig gjeld	29 944 900,84	36 254 281,24
Derivater	0,00	0,00
Konsernintern kortsiktig gjeld	0,00	0,00
Premieavvik	0,00	0,00
SUM EGENKAPITAL OG GJELD	**598 934 677,26**	**576 330 823,18**
MEMORIAKONTI		
Memoriakonto	6 938 321,71	16 775 072,56
Herav:		
Ubrukte lånemidler	6 938 321,71	16 775 072,56
Ubrukte konserninterne lånemidler	0,00	0,00
Andre memoriakonti	0,00	0,00
Motkonto til memoriakontiene	-6 938 321,71	-16 775 072,56

Regnskapsprinsipper og vurderingsregler (jf. KRS nr. 6)

Kommuneregnskapet er finansielt orientert, og skal vise alle økonomiske midler som er tilgjengelige i året, og anvendelsen av disse. Inntekter og utgifter skal tidsmessig plasseres i det året som følger av anordningsprinsippet. Anordningsprinsippet betyr at alle kjente utgifter, utbetalinger, inntekter og innbetalinger i løpet av året som vedrører kommunens virksomhet skal fremgå av drifts- eller investeringsregnskapet i året enten de er betalt eller ikke.

Regnskapet er avlagt i henhold til god kommunal regnskapsskikk, herunder kommunale regnskapsstandarder (KRS) utgitt av Foreningen for god kommunal regnskapsskikk (GKRS).

Ved lånefinansiering av investeringer er ikke renteutgiftene lagt til anskaffelseskost i samsvar med anbefalt løsning i KRS nr. 2.

Organisering av kommunens virksomhet (regnskapsenheter)

Os kommune har hatt en flat og enkel struktur i 2017 hvor virksomhetene er plassert direkte under administrasjonens øverste leder, rådmannen. Støttefunksjoner er samlet under rådmannens stab og inkluderer økonomiavdeling, personal, IKT, kvalitetsstyring, servicekontoret, felles lønnsavdeling og skolefaglig rådgivning.

Det ble opprettet en felles landbruksavdeling 1.1.2017, som Os er vertskommune for. Dette gjør at Os kommune har endret sitt organisasjonskart. For 2017 har felles landbruksavdeling tilhørt teknisk område i regnskapet. Der det har vært hensiktsmessig, har kommunen delt disse to fagfeltene i presentasjonen av årsregnskapet og årsmeldingen for å synliggjøre resultatene for de to virksomhetsområdene. Fra 2018 blir felles landbruksavdeling på et eget område i regnskapet. Det vises til årsmeldingen for detaljert informasjon om enkelte endringer innenfor virksomhetene eller rådmannens stab.

Note 1 Endring i arbeidskapital

Balanseregnskapet :	31.12.2017	31.12.2016	Endring
2.1 Omløpsmidler	81 267 250	89 490 787	
2.3 Kortsiktig gjeld	29 944 901	36 254 281	
Arbeidskapital	**51 322 349**	**53 236 506**	**-1 914 157**

Drifts- og investeringsregnskapet :	Beløp	Sum
Anskaffelse av midler :		
Inntekter driftsregnskap	216 818 392	
Inntekter investeringsregnskap	6 142 334	
Innbet.ved eksterne finanstransaksjoner	24 664 729	
Sum anskaffelse av midler	**247 625 455**	**247 625 455**
Anvendelse av midler :		
Utgifter driftsregnskap	193 040 981	
Utgifter investeringsregnskap	26 608 733	
Utbetalinger ved eksterne finanstransaksjoner	20 053 147	
Sum anvendelse av midler	**239 702 861**	**239 702 861**
Anskaffelse - anvendelse av midler		**7 922 594**
Endring ubrukte lånemidler (økning +/reduksjon-)		-9 836 751
Endring arbeidskapital i drifts-og investeringsregnskap		**-1 914 157**
Endring arbeidskapital i balansen		**-1 914 157**
Differanse (forklares nedenfor)		**0**

Forklaring til differanse i arb.kapital :	Beløp	Sum
	0	
	0	
	0	
	0	**0**

Note 2 Antall årsverk og ytelser til ledende personer og revisor

Ytelser til ledende personer	Lønn og annen godtgjørelse	Godtgjørelse for andre verv	Naturalytelser
Administrasjonssjef	872 370	0	4 392
Ordfører	737 101	0	4 392

Godtgjørelse til revisor

Kommunens revisor er Revisjon Fjell IKS . Samlede godtgjørelser til revisor utgjør kr. 265 000. Revisjon omfatter regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og diverse attestasjonsoppdrag.

Årsverk

Antall årsverk i faste stillinger i kommunen i regnskapsåret var 184,0 mot 182,7 året før.

Forts. note 3 Pensjon KLP og SPK

Spesifikasjon av samlet pensjonskostnad, premieavvik pensjonsforpliktelser og estimatavvik for KLP Kommunenes Landspensjonskasse

Spesifikasjon av pensjonskostnad og årets premieavvik KLP	2017	2016
Årets pensjonsopptjening, nåverdi	10 756 604	10 602 011
Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	9 946 200	9 667 625
- Forventet avkastning på pensjonsmidlene	-9 301 955	-8 784 823
Administrasjonskostnader	838 781	786 408
Netto pensjonskostnad (inkl. adm.)	**12 239 630**	**12 271 221**
Betalt premie i året	**14 522 665**	**14 108 272**
Årets premieavvik KLP	**-2 283 035**	**-1 837 051**

Pensjonsmidler, pensjonsforpliktelser og akkumulert premieavvik KLP	2017	Arb.giveravg.	2016	Arb.giveravg.
Brutto påløpte pensjonsforpliktelser pr.31.12.	254 322 840	16 276 662	247 856 602	15 862 823
Pensjonsmidler pr. 31.12.	218 575 638	13 988 841	202 918 498	12 986 784
Netto pensjonsforpliktelser pr 31.12.	**35 747 202**	**2 287 821**	**44 938 104**	**2 876 039**
Årets premieavvik	2 283 035	146 114	1 837 051	117 571
Sum gjenstående premieavvik tidligere år (pr.	9 895 267	633 297	9 500 991	608 063
Sum amortisert premieavvik dette året	-1 705 205	-109 133	-1 442 775	-92 338
Akkumulert premieavvik pr. 31.12	**10 473 097**	**670 278**	**9 895 267**	**633 297**

Estimatavvik og planendringer KLP	2017 Pensjons-midler	Pensjons-forpliktelser	2016 Pensjons-midler	Pensjons-forpliktelser
Estimatavvik 31.12. forrige år	-15 885 448	22 793 315	-3 092 059	2 705 597
Virkning av planendr. etter § 13-3 bokstav C	0	0	0	0

Spesifikasjon av samlet pensjonskostnad, premieavvik pensjonsforpliktelser og estimatavvik for SPK Statens Pensjonskasse

Spesifikasjon av pensjonskostnad og årets premieavvik SPK	2017	2016
Årets pensjonsopptjening, nåverdi	1 552 071	1 548 495
Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	961 049	975 288
- Forventet avkastning på pensjonsmidlene	-716 318	-755 694
Administrasjonskostnader	50 839	48 194
Netto pensjonskostnad (inkl. adm.)	**1 847 641**	**1 816 283**
Betalt premie i året	**1 787 294**	**1 810 693**
Årets premieavvik SPK	**60 347**	**5 590**

Pensjonsmidler, pensjonsforpliktelser og akkumulert premieavvik SPK	2017	Arb.giveravg.	2016	Arb.giveravg.
Brutto påløpte pensjonsforpliktelser pr.31.12.	26 539 351	1 698 518	26 905 981	1 721 983
Pensjonsmidler pr. 31.12.	18 639 745	1 192 944	19 211 230	1 229 519
Netto pensjonsforpliktelser pr 31.12.	**7 899 606**	**505 575**	**7 694 751**	**492 464**
Årets premieavvik	-60 347	-3 862	-5 590	-358
Sum gjenstående premieavvik tidligere år (pr.	-5 590	-358	-1 126 792	-72 115
Sum amortisert premieavvik dette året	180 909	11 578	154 059	9 860
Akkumulert premieavvik pr. 31.12	**114 972**	**7 358**	**-978 323**	**-62 613**

Estimatavvik og planendringer SPK	2017 Pensjons-midler	2017 Pensjons-forpliktelser	2016 Pensjons-midler	2016 Pensjons-forpliktelser
Estimatavvik 31.12. forrige år	-3 024 258	2 879 751	-6 479 169	3 258 536
Virkning av planendr. etter § 13-3 bokstav C	0	0	0	0

Note 3 Pensjoner KLP og SPK

Generelt om pensjonsordningene i kommunen
Kommunen har kollektive pensjonsordninger i Kommunal Landspensjonskasse (KLP) og Statens pensjonskasse (SPK) som sikrer ytelsesbasert pensjon for de ansatte.

Pensjonsordningen omfatter alders-, uføre-, ektefelle-, barnepensjon samt AFP/tidligpensjon og sikrer alders- og uførepensjon med samlet pensjonsnivå på 66% sammen med folketrygden. Pensjonene samordnes med utbetaling fra NAV.

Premiefond
Premiefondet er et fond for tilbakeført premie og overskudd. Eventuelle midler på premiefondet kan bare brukes til fremtidig premiebetaling. Premiefondet fremgår ikke av kommuneregnskapet, men bruk av fondet reduserer faktisk betalte pensjonspremier.

	2017	2016
Innestående på premiefond 01.01.	21 494	41 365
Tilført premiefondet i løpet av året	2 078 001	1 733 913
Bruk av premiefondet i løpet av året	2 062 053	1 753 787
Innestående på premiefond 31.12.	37 442	21 491

Regnskapsføring av pensjon
Etter § 13 i årsregnskapsforskriften skal driftsregnskapet belastes med pensjonskostnader som er beregnet ut fra langsiktige forutsetninger om avkastning, lønnsvekst og G-regulering. Pensjonskostnadene beregnes på en annen måte enn pensjonspremien som betales til pensjonsordningen, og det vil derfor normalt være forskjell mellom disse to størrelsene. Forskjellen mellom betalt pensjonspremie og beregnet pensjonskostnad betegnes premieavvik, og skal inntekts- eller utgiftsføres i driftsregnskapet. Premieavviket tilbakeføres igjen neste år/med 1/7 per år for premieavvik oppstått i 2014 eller senere, med 1/10 per år for premieavvik oppstått fra 2011 til 2013 og med 1/15 per år for premieavvik oppstått fra 2002 til 2010.

Bestemmelsene innbærer også at beregnede pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser er oppført i balansen som henholdsvis anleggsmidler og langsiktig gjeld.

Regnskapsføringen av pensjon innebærer et unntak fra de grunnleggende prinsippene for kommuneregnskapet. For 2016 innebærer dette at regnskapsførte pensjonsutgifter er kr. 1.831.461 lavere enn faktisk betalte pensjonspremier.

Økonomiske forutsetninger for beregning av pensjonsko	KLP	SPK	Andre
Forventet avkastning pensjonsmidler	4,50 %	4,20 %	
Diskonteringsrente	4,00 %	4,00 %	
Forventet årlig lønnsvekst	2,97 %	2,97 %	
Forventet årlig G- og pensjonsregulering	2,97 %	2,97 %	

Note 4 Anleggsmidler

	EDB-utstyr, kontor-maskiner	Anleggs-maskiner mv.	Brannbiler, tekniske anlegg	Boliger, skoler, veier	Adm.bygg, sykehjem mv.	Tomte-områder	Immaterielle eiendeler	SUM
Anskaffelseskost 01.01.17	4 318 441	4 513 605	1 329 348	157 883 930	64 586 633	8 847 212	0	241 479 169
Årets tilgang	700 626	1 414 582		22 385 797	186 323			24 687 328
Årets avgang						484034		484 034
Anskaffelseskost 31.12.17	5 019 066	5 928 187	1 329 348	180 269 727	64 772 957	8 363 178	0	265 682 463
Årets avskrivninger 31.12.17	1 278 942	622 599	104 889	4 786 266	1 989 453	0	0	8 782 149
Netto akk. og rev. nedskrivninger								0
Akk. avskr. og nedskr. 31.12.								0
Bokført verdi pr. 31.12.17	3 740 124	5 305 588	1 224 459	175 483 461	62 783 504	8 363 178	0	256 900 314
Herav finansielle leieavtaler	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
Årets avskrivninger							0	0
Årets nedskrivninger	0	0	0	0	0	0	0	0
Årets reverserte nedskrivninger	0	0	0	0	0	0	0	0
Tap ved salg av anleggsmidler	0	0	0	0	0	0	0	0
Gevinst ved salg av anleggsmidler	0	0	0	0	0	0	0	0
Økonomisk levetid	5 år	10 år	20 år	40 år	50 år			
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær	Ingen avskr.		

Avsluttede prosjekter i 2017 er Håmmålfjellsveien nedre del og Os barnehage.

Prosjekt som fortsetter i 2018 er Nye omsorgs boliger.

Det legges ved en detaljert anleggsbeholdning som vedlegg til note 4 Anleggsmidler.

Vedlegg til note 4. Anleggsmidler

Avskr. tid	Beskrivelse	IB 17	Tilgang 17	Avgang 17	Avskrivning 17	UB 17
05 ÅR	IKT-INVESTERINGER	2 795 619	700 626		898 191	2 598 053
05 ÅR	FELLES LØNNSAVDELING	1 522 822			380 751	1 142 071
	SUM 5 ÅRS AVDRAGSTID:	**4 318 441**	**700 626**	**0**	**1 278 942**	**3 740 124**
10 ÅR	Brannbil Tufsingdalen	25 000	33 282		2 499	55 783
10 ÅR	AUTOMATISKE DØRÅPNERE OS SKOLE	94 846			11 856	82 990
10 ÅR	GATEADRESSERING	452 666			50 295	402 371
10 ÅR	HOPPBAKKE DALSBYGDA SKOLE FAU	183 657			22 956	160 701
10 ÅR	INVENTAR OS SKOLE	54 997			27 501	27 496
10 ÅR	INVENTAR SUNDMOEN BARNEHAGE	49 984			49 983	1
10 ÅR	INVENTAR VERJÅTUNET	3			0	3
10 ÅR	BEREDSKAPSBIL BRANN	309 998			38 751	271 247
10 ÅR	RENSEKAPASITET SVØMMEHALL	697 263			77 475	619 788
10 ÅR	SKILTING OSHALLEN	183 250			26 178	157 072
10 ÅR	TRAKTORER OG UTSTYR	18 613			18 618	-5
10 ÅR	UTSTYR LAGERBYGG	233 662			25 965	207 697
10 ÅR	VAKTMESTERBIL1	287 500			28 749	258 751
10 ÅR	VAKTMESTERBIL2	223 500			22 350	201 150
10 ÅR	VAKTMESTERBIL3	0	232 500		0	232 500
10 ÅR	Vanntankvogn Tufsingdalen	250 000			24 999	225 001
10 ÅR	Hjullaster Os barnehage	0	1 148 800		0	1 148 800
10 ÅR	VARMESTYRING OS SKOLE	1 053 992			150 570	903 422
10 ÅR	UTSKIFTING AV VENTILASJON 2 ETG	394 675			43 854	350 821
	SUM 10 ÅRS AVDRAGSTID:	**4 513 605**	**1 414 582**	**0**	**622 599**	**5 305 588**
20 ÅR	BEREDSKAPSBIL/BEFALSBIL BRANN	85 718			5 358	80 360
20 ÅR	BRACO BRANNBIL	1 052 360			55 386	996 974
20 ÅR	BRANNBIL DC 9372	41 859			20 928	20 931
20 ÅR	VANNVERK BYGNINGER	138 809			12 618	126 191
20 ÅR	VANNVERK MASKINER	10 603			10 599	4
	SUM 20 ÅRS AVDRAGSTID:	**1 329 348**	**0**	**0**	**104 889**	**1 224 459**
40 ÅR	ARBEID I OG VED VERJÅA	127 968			3 369	124 599
40 ÅR	AVLØP LEDNINGSNETT	9 907 257	215 460		367 716	9 755 001
40 ÅR	OS BARNEHAGE	13 416 404	13 433 776		0	26 850 180
40 ÅR	BIOFYRING	108 260	13 478		0	121 737
40 ÅR	DALSBYGDA BARNEHAGE	4 312 512			126 837	4 185 675
40 ÅR	DALSBYGDA SKOLE	4 405 166			183 744	4 221 422
40 ÅR	FURUHOLTET BARNEHAGE	1 378 603			76 602	1 302 001
40 ÅR	SØSTERGATA 7 GIMLEBYGGET	1 975 206			51 216	1 923 990
40 ÅR	NY GJENVINNINGSSTASJON	1 289 068			33 924	1 255 144
40 ÅR	GJETARVEIEN 20	415 577			29 685	385 892
40 ÅR	GRENDEVEIEN 13	2 663 872			121 086	2 542 786
40 ÅR	HÅMMÅLFJELLVEIEN	3 490 093			145 422	3 344 671
40 ÅR	KOMMUNALE VEIER	16 823 595	7 561 458		466 971	23 918 082
40 ÅR	KVERVILLEN 5 A & 5 B	685 030			36 054	648 976
40 ÅR	LAGERBYGG NØRA	2 705 000			71 148	2 633 852

Avskr. tid	Beskrivelse	IB 17	Tilgang 17	Avgang 17	Av-skrivning 17	UB 17
40 ÅR	LITJMYRMOEN 11	18 349 838	57 411		458 745	17 948 505
40 ÅR	LITJMYRMOEN 14	1 468 997			58 761	1 410 236
40 ÅR	KOMMUNAL BOLIG NØRNES 7	3 134 239			87 063	3 047 176
40 ÅR	NØRNESJORDET BORETTSLAG	1 842 357			63 528	1 778 829
40 ÅR	NYE OMSORGSBOLIGER		9 729		0	9 729
40 ÅR	OS SKOLE	14 279 143	718 109		646 452	14 350 800
40 ÅR	OSHALLEN (IDRETTSHALL)	45 587 306	175 011		1 265 904	44 496 413
40 ÅR	OMSORGSBOLIGER RØDE RYTRØA	2 351 836			111 993	2 239 843
40 ÅR	SENTRUMSUTVIKLING	133 460	66 565		0	200 025
40 ÅR	SUNDMOEN BARNEHAGE	1 291 888			43 062	1 248 826
40 ÅR	SVØMMEHALLEN	2 712 527			93 534	2 618 993
40 ÅR	SØSTERGATA 8	273 650			7 200	266 450
40 ÅR	TUFSINGDAL SKOLE	436 663			43 668	392 995
40 ÅR	VANNVERK LEDNINGSNETT	2 318 417	134 800		192 582	2 260 635
	SUM 40 ÅRS AVDRAGSTID:	**157 883 930**	**22 385 797**	**0**	**4 786 266**	**175 483 461**
50 ÅR	ASPÅSBYGGET	370 493			9 261	361 232
50 ÅR	BIFROST	1 281 668			43 773	1 237 895
50 ÅR	BRANNSTASJON	2 922 412			66 417	2 855 995
50 ÅR	BISTASJON BRANN TUFSINGDALEN	832 976			0	832 976
50 ÅR	HELSE- OG SOSIALSENTER	533 025			35 535	497 490
50 ÅR	ODDENTUNET	99 600			4 980	94 620
50 ÅR	OS KOMMUNEHUS	9 257 325	24 827		400 575	8 881 577
50 ÅR	OSPARKEN	1 601 663			41 067	1 560 596
50 ÅR	AVLASTNINGSBOLIG GRØNNE RYTRØA	12 054 548			309 090	11 745 458
50 ÅR	SUNDMOEN BOFELLESSKAP	3 677 410			87 558	3 589 852
50 ÅR	VERJÅTUNET	31 955 514	161 496		991 197	31 125 813
	SUM 50 ÅRS AVDRAGSTID:	**64 586 633**	**186 323**	**0**	**1 989 453**	**62 783 504**
X	TOMTER	8 847 212		-484 034	0	8 363 178
	SUM TOMTER:	8 847 212	0	-484 034	0	8 363 178
	TOTALE ANLEGGSMIDLER:	**241 479 170**	**24 687 328**	**-484 034**	**8 782 149**	**256 900 314**

Note 5 Aksjer og andeler i varig eie

Selskapets navn	Eierandel i selskapet	Eventuell markeds-verdi	Balanseført verdi 31.12.2017	Balanseført verdi 31.12.2016
KAP.INNSK. REVISJON FJELL IKS			kr 42 669	kr 42 669
KAP.INNSK. KONTROLLUTVALG			kr 17 068	kr 17 068
NORD-ØSTERDAL KRAFTLAG SA			kr 48 200	kr 48 200
MIDTDAL VANNANLEGG			kr 10 000	kr 10 000
OS VANNANLEGG			kr 41 000	kr 41 000
FIAS			kr 35 000	kr 35 000
NARBUVOLL VANNANLEGG			kr 4 000	kr 4 000
SUNDMOEN BORETTSLAG			kr 71 000	kr 71 000
ALVDAL SKURLAG			kr 15 419	kr 15 419
RØROS SLAKTERI AS			kr 112 500	kr 12 500
MESKANO AS			kr 1 200	kr 1 200
TOS ASVO AS			kr 50 000	kr 50 000
RØROSREG. NÆRINGSHAGE AS			kr 20 000	kr 20 000
FLOEN EIENDOM AS			kr 300 000	kr 300 000
ABAKUS AS			kr 136 364	kr 136 364
VEKST I OS			kr 20 000	kr 20 000
Sum		**kr -**	**kr 924 420**	**kr 824 420**

Kommunen hefter ubegrenset for en andel av forpliktelsene til interkommunale selskap tilsvarende kommunens eierandel i selskapet, jfr IKS-loven § 3.

Note 6 Salg av finansielle anleggsmidler

Kommunen var ikke eier av finansielle anleggsmidler i 2017, og har dermed ikke solgt noen finansielle eiendeler i løpet av året.

Note 7 Langsiktig gjeld

Fordeling av langsiktig gjeld i kommunen på ulike områder :	31.12.2017	31.12.2016
Lån til kirkelige formål	8 147 500	6 897 500
Startlån og formidlingslån	21 925 495	21 637 266
Ubrukte lånemidler	7 092 126	16 775 073
Lånegjeld på kommunens øvrige tjenesteområder	169 017 976	162 711 208
Kommunens totalte langsiktige gjeld	**206 183 097**	**208 021 047**

Fordeling av langsiktig gjeld etter rentebetingelser	Langsiktig gjeld 31.12.2017	Fordeling i %
Startlån	kr 21 925 495	
Langsiktig gjeld med fast rente :	kr 72 981 912	39,61 %
Langsiktig gjeld med flytende rente :	kr 111 275 690	60,39 %
	kr 206 183 097	100,00 %

Startlån er ikke tatt med i fordelingen mellom lån på fast rente og lån på flytende rente.
Vi har alle våre startlån hos Husbanken med flytende rente.

Note 8 Avdrag på lån

Avdrag på lån til investeringer i varige driftsmidler
Kommunen beregner minste tillatte avdrag jf. kommuneloven (koml) § 50 nr. 7, ved å :

Beregne minste tillatte avdrag på lån etter en forenklet formel. Avskrivningene beregnes som sum langsiktig gjeld dividert på sum anleggsmidler (jf. koml § 50 nr. 1 og 2) mulitplisert med årets avskrivninger i driftsregnskapet. Denne forenklede formelen gir et minstekrav til avdrag som tilsvarer avskrivninger (kapitalslitet) på lånefinansierte anleggsmidler.

Utgiftsførte avdrag i driftsregnskapet	kr 9 247 099,00
Kapitalslit på lånefinansierte anleggsmidler	kr 7 212 419,34
Avvik (*1)	kr 2 034 679,66

***1** Et positivt avvik betyr at kommunen betaler tilsvarende mer i avdrag enn det som antas å være kapitalslitet på anleggsmidlene (avskrivningene).

Avdrag på lån til videre utlån og forskutteringer

Mottatte avdrag på videreutlån og forskutteringer skal uavkortet benyttes til nedbetaling av kommunens innlån. Eventuelle mottatte avdrag som ikke er benyttet til nedbetaling av gjeld avsettes til avdragsfond (bundet investeringsfond).

	2017	2016
Mottatte avdrag på startlån	-1 688 084,92	-1 321 953,38
Herav mottatt ekstraordinære avdrag på startlån	-941 432,58	-574 669,31
Utgiftsførte avdrag i investeringsregnskapet	1 660 245,49	1 824 257,00
Avsetning til/bruk av avdragsfond	0,00	0,00
Saldo avdragsfond 31.12.	0,00	0,00

Note 9 Kommunens garantiansvar

Gitt overfor - navn	Garanti-ramme	Beløp pr. 31.12. 2017	2016	Utløper dato
TOS ASVO AS, 2540 Tolga Lånenr. 20090015	kr 1 400 000	kr 105 000	kr 175 000	25.09.2019
Sum garantiansvar		**kr 105 000**	**kr 175 000**	

Noten gir opplysninger som innbefatter alle garantier kommunen har gitt, inkl. garantier gitt for øvrige regnskapsenheter i kommunen som kommunale foretak og interkommunale samarbeid. Det er ikke gitt garantier overfor ansatte, sosialklienter eller andre.

Kommunen har ikke hatt tap på garantier eller innfrielser som vil gi evt. virkninger på senere års regnskap/budsjett.

Det er ikke kjent at det er sannsynlig at kommunen må innfri noen garantier.

Note 10 Andre vesentlige forpliktelser

Kommunen har ikke noen langsiktige forpliktelser utover langsiktig gjeld, som har vesentlig betydning for kommunens driftsregnskap fremover i 2017, dette gjelder f.eks. leasingavtaler, langsiktige leieavtaler og avtaler om drift av kommunale tjenester.

Note 11 Finansielle eiendeler og forpliktelser til virkelig verdi

Kommunen har ikke hatt markedsbaserte finansielle eiendeler eller andre finansielle omløpsmidler i 2017. Kommunen har ikke hatt finansielle forpliktelser i 2017.

Note 12 - Avsetning og bruk av fond

Jfr. forskrift om årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner §5 nr. 6

Bundne driftsfond - kap. 251	2017	2016
Beholdning pr.01.01	7 898 979,99	8 782 285,42
Bruk av bundne driftsfond i driftsregnskapet	5 686 090,91	5 506 959,28
Bruk av bundne driftsfond i investeringsregnskapet	67 584,14	0,00
Avsetning til bundne driftsfond	10 078 893,50	4 623 653,85
Beholdning pr. 31.12.2017	**12 224 198,44**	**7 898 979,99**

Ubundne investeringsfond - kap. 253	2017	2016
Beholdning pr.01.01	2 276 117,40	276 117,40
Bruk av ubundne investeringsfond i investeringsregnskapet	100 000,00	0,00
Avsetning til ubundne investeringsfond	0,00	2 000 000,00
Beholdning pr. 31.12.2017	**2 176 117,40**	**2 276 117,40**

Bundne investeringsfond - kap. 255	2017	2016
Beholdning pr.01.01	588 761,24	848 343,99
Bruk av bundne investeringsfond i investeringsregnskapet	574 669,31	834 252,06
Avsetning til bundne investeringsfond	941 432,58	574 669,31
Beholdning pr. 31.12.2017	**955 524,51**	**588 761,24**

Disposisjonsfond - kap. 256	2017	2016
Beholdning pr.01.01	23 399 194,44	17 251 289,28
Bruk av disposisjonsfond i investeringsregnskapet	3 040 630,35	0,00
Bruk av disposisjonsfond i driftsregnskapet	9 040 000,00	6 647 170,00
Avsetning til disposisjonsfond	10 405 642,24	12 795 075,16
Beholdning pr. 31.12.2017	**21 724 206,33**	**23 399 194,44**

Samlet avsetning og bruk av fond i året	2017	2016
Beholdning pr.01.01	34 163 053,07	27 158 036,09
Avsetninger	21 425 968,32	19 993 398,32
Bruk av avsetninger	18 508 974,71	12 988 381,34
Netto avsetninger (Negativt tall betyr netto forbruk)	**2 916 993,61**	**7 005 016,98**
Beholdning pr. 31.12.2017	**37 080 046,68**	**34 163 053,07**

Note 13 Strykninger

Strykninger i driftsregnskapet
Driftsregnskapet er avsluttet med regnskapsmessig mindreforbruk. Det har derfor ikke vært aktuellt med strykninger for 2017.

Korrigeringer investeringsregnskapet
Posten udekket/udisponert fra investeringsregnskapet under egenkapitalen i balansen er satt sammen som følger:

Regnskapsår	Udekket	Udisponert
2016	0	0
2017	0	0
	0	**0**

Investeringsregnskapet er gjort opp med null i resultat for 2016.

Note 14 Endringer i regnskapsprinsipp og regnskapsmessig mer/mindreforbruk

Konto for endring av regnskapsprinsipp
Virkning av endringer i regnskapsprinsipp føres mot egne egenkapitalkontoer for endring av regnskapsprinsipp. Positiv saldo på disse kontoene kan ikke disponeres og negativ saldo skal ikke dekkes inn.

Konto for endring av regnskapsprinsipp	31.12.2017	31.12.2016
Endring av regnskapsprinsipp som påvirker AK (drift)	581 275	581 275
Endring av regnskapsprinsipp som påvirker AK (investering)	125 987	125 987
Sum	**707 262**	**707 262**

Endringer i regnskapsprinsipper gjort i år:	Utgift	Inntekt
	0	0
	0	0
Sum endringer i regnskapsprinsipp i år	0	0

Regnskapsmessig mer/mindreforbruk
Regnskapsmessig merforbruk skal dekkes inn i det år regnskapet legges frem eller i påfølgende år. I særskilte tilfeller kan merforbruket dekkes inn over ytterligere to år og etter godkjenning fra fylkesmannen over inntil 10 år.
Posten regnskapsmessig merforbruk/mindreforbruk fra driftsregnskapet under egenkapitalen i balansen er satt sammen som følger:

Regnskapsår	31.12.2017	31.12.2016
2016 Mindreforbruk	0	0
2017 Mindreforbruk	8 011 242	3 005 642
	8 011 242	**3 005 642**

Netto driftsresultat iht. årsregnskapet

	2017	2016
Netto driftsresultat iht. årsregnskapet:	**11 401 451**	**4 086 432**
For at netto driftsresultat skal gi økonomisk informasjon om hvordan driften i kommunen har vært siste år, må det korrigeres for følgende forhold:		
- Bruk av bundne fond	5 686 091	5 506 959
+ Avsetning til bundne fond	-10 078 894	-4 623 654
-/+ Uvanlige gevinster fra salg av finansielle anleggsmidler	0	0
-/+ Andre uvanlige og vesentlige inntekter / utgifter	0	0
Korrigert netto driftsresultat til kommunens driftsaktivitet	**7 008 648**	**4 969 737**

Note 15 Kapitalkonto

Saldo 01.01.2017	**17 462 974,47**
Økning av kapitalkonto (kreditposteringer)	
Aktivering av fast eiendom og anlegg	24 687 327,80
Reversert nedskrivning av fast eiendom og anlegg	
Aktivering av utstyr, maskiner og transportmidler	
Kjøp av aksjer og andeler	100 000,00
Reversert nedskrivning av aksjer og andeler	
Utlån sosiale lån	10 500,00
Utlån startån	1 344 000,00
Aktivert egenkapitalinnskudd pensjonskasse	637 406,00
Avdrag på eksterne lån	14 047 949,94
Endring pensjonsmidler SPK	
Endring pensjonsmidler KLP	15 657 140,00
Endring pensjonsforpliktelser (reduksjon)	
Reduksjon av kapitalkonto (debetposteringer)	
Avgang fast eiendom og anlegg	0,00
Av- og nedskriving av fast eiendom og anlegg	9 266 183,00
Avgang utstyr, maskiner og transportmidler	
Av- og nedskrivning av utstyr, maskiner og transportmidler	
Avgang aksjer og andeler	
Nedskrivning av aksjer og andeler	
Avdrag på utlån- sosiale utlån	83 229,30
Avdrag på utlån- startlån	1 688 084,92
Avskrivning utlån	
Reduksjon egenkapitalinnskudd pensjonskasse	
Bruk av midler fra eksterne lån	22 046 750,85
Reduksjon pensjonsmidler SPK	571 485,00
Endring pensjonsforpliktelser (økning)	5 524 500,00
Urealisert kurstap utenlandslån	
Saldo 31.12.2017	**34 767 065,14**

Note 16 Investeringprosjekter

Pågående prosjekter som fortsetter i 2018:

Prosjekt	Totalt vedtatt kostnads-ramme	Årets budsjett 2017	Regnskaps-ført tidligere år	Regnskaps-ført i år	Sum regnskaps-ført	Gjenstår av kostnads-ramme
Nye omsorgs boliger	12 000 000	0	0	8 986	8 986	11 991 014 0
	12 000 000	0	0	8 986	8 986	11 991 014

Noten viser alle større pågående prosjekter knyttet til nybygg og anleggsinvesteringer.

Nedenfor er det satt opp en oversikt som viser de prosjekter som ble avsluttet i 2017.

Årlige prosjekter og prosjekter som ble avsluttet i 2017:

Prosjekt	Totalt vedtatt kostnads-ramme	Årets budsjett 2017	Regnskaps-ført tidligere år	Regnskaps-ført i år	Sum regnskaps-ført
Os barnehage	24 000 000	13 500 000	10 525 313	11 778 017	22 303 330
Håmmålfj.v. nedre del	5 510 000	4 000 000	1 825 513	3 440 615	5 266 128
IKT investeringer	510 000	510 000	0	511 937	511 937
Digitalisering arkiv/hjemmeside	100 000	100 000	0	76 118	76 118
Brannsikring kommunalbygg	0	0	0	19 862	19 862
Energisparende tiltak	1 000 000	1 000 000	0	870 520	870 520
Boligprosjekt Litjmyrmoen	21 300 000	0	18 349 838	57 411	18 407 249
Oppgradering kommunale veier	2 600 000	2 600 000	0	2 060 928	2 060 928
Kjøp av vaktmesterbiler	750 000	250 000	505 300	215 000	720 300
Bistasjon brann Tufsingdal	950 000	0	965 840	26 626	992 466
Jakobåsen vann- og avløpsanlegg	1 237 000	337 000	900 000	337 000	1 237 000
Utredning varmesentral biofyring	0	0	0	9 000	9 000
Trafikksikring holdeplass Os skole	400 000	400 000	0	594 870	594 870
Stedsutvikling	0	0	133 460	54 932	188 392
	58 357 000	22 697 000	33 205 264	20 052 836	53 258 100

Note 17 Vesentlige overføringer mottatt til finansiering av investeringer

Jakobsåsen Hyttegrend

Østgård-Nordgård Utbygging AS og Os kommune har undertegnet en avtale om videreføring av vann- og avløpsanlegg i Jakobsåsen hyttegrend. Avtalen innebærer at planlagte V1-V2 og SP1-SP9 unntatt stikkledninger skal inngå som kommunalt ledningsnett, og overtas av Os kommune som kommunalt nett ved ferdigstillelse.

Utbygger oppretter direkte avtale med entreprenør og leverandør i navnet til Os kommune v/utbygger. I alle avtaler skal det fremgå at utbygger har det økonomiske ansvaret. Utbygger står ansvarlig for gjennomføringen av utbyggingen og er økonomisk ansvarlig for alle utgiftene med vann- og avløpsgrøfta.

Os kommune fører regnskap for dette anlegget og bokfører det med fradrag for merverdiavgift i henhold til regelverket. Utbygger setter inn penger på Os kommune sin bankkonto for å dekke opp for fakturaene.

For 2017 mottok Os kommune fakturaer (netto) fra entreprenør på kr. 337.000. Dette beløpet er blitt dekket av utbygger slik avtalen tilsier.

Note 18

Gebyrfinansierte selvkosttjenester
Etterkalkyle 2017

Os kommune har utarbeidet etterkalkyle for betalingstjenester i henhold til Retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester (H-3/14, KMD, feb. 2014). Kommunen benytter selvkostmodellen Momentum Selvkost Kommune.

Selvkost innebærer at kommunens kostnader med å frembringe tjenestene skal dekkes av gebyrene som brukerne av tjenestene betaler. Kommunen har ikke anledning til å tjene penger på tjenestene. For å kontrollere at dette ikke skjer må kommunen, etter hvert regnskapsår, utarbeide en selvkostkalkyle som viser selvkostregnskapet for det enkelte gebyrområdet. Elementene i en selvkostkalkyle avviker fra kommunens ordinære driftsregnskap på enkelte områder og de to regnskapene vil, som eksemplet under viser, ikke være direkte sammenlignbare.

Forskjeller mellom kommunens regnskap og selvkostregnskapet	Regnskapsresultat	Selvkostkalkyle
Gebyrinntekter	8 800 000	8 800 000
Øvrige driftsinntekter	20 000	20 000
Driftsinntekter	8 820 000	8 820 000
Direkte driftsutgifter	5 700 000	5 700 000
Avskrivningskostnad	1 750 000	1 580 000
Kalkulatorisk rente	0	1 140 000
Indirekte driftsutgifter (netto)	0	240 000
Driftskostnader	7 450 000	8 660 000
Resultat	1 370 000	160 000

I selvkostkalkylen inngår regnskapsmessige driftsinntekter, driftsutgifter eksklusiv regnskapsmessige avskrivninger, kalkulatoriske avskrivninger og rentekostnader, samt indirekte driftsutgifter (administrasjonsutgifter).

Ved beregning av kalkulatoriske avskrivninger skal det i selvkostberegningene gjøres fratrekk av fremmedfinansiering. Kalkulatorisk rentekostnad inngår ikke i kommunens driftsregnskap, men representerer en alternativ avkastning kommunen går glipp av ved at kapital er bundet i anleggsmidler. Den kalkulatoriske rentekostnaden beregnes med utgangspunkt i anleggsmidlenes restavskrivningsverdi og en kalkylerente. Kalkylerenten er årsgjennomsnittet av 5-årig SWAP-rente + 1/2 %-poeng. I 2017 var denne lik 1,982 %.

Retningslinjene fastsetter regler for henføring av relevante administrasjonsutgifter som kan inngå i selvkostgrunnlaget. Videre er det bestemt at eventuelle overskudd skal avsettes til bundne selvkostfond. Et overskudd fra et enkelt år skal tilbakeføres til brukerne i form av lavere gebyrer i løpet av en femårsperiode. En generasjon brukere skal ikke subsidiere neste generasjon, eller omvendt. Kostnadene ved tjenestene som ytes i dag skal dekkes av de brukerne som drar nytte av tjenesten. Dette innebærer at dersom kommunen har overskudd som er eldre enn fire år, må dette i sin helhet gå til reduksjon av gebyrene det kommende budsjettåret. Eksempelvis må et overskudd som stammer fra 2017 i sin helhet være disponert innen 2022.

I tillegg til å utarbeide en etterkalkyle for hver betalingstjeneste må kommunen også utarbeide forkalkyler i forkant av budsjettåret for å estimere drifts- og kapitalkostnader for neste økonomiplanperiode. Forkalkylene gir grunnlaget for kommunens gebyrsatser. Ved budsjettering er det en rekke usikre faktorer, herunder fremtidig kalkylerente, utvikling av antall brukere og generell etterspørsel. I tillegg til å overholde generasjonsprinsippet bør kommunen ha målsetning om minst mulig svingninger i de kommunale gebyrene.

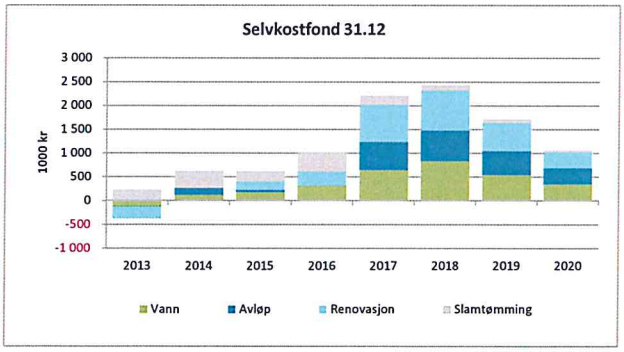

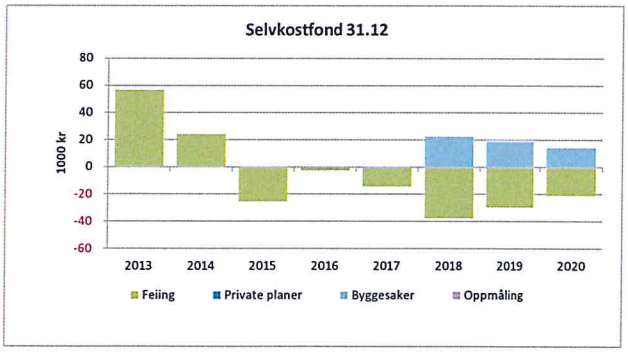

Samlet etterkalkyle 2017

Etterkalkylene for 2017 er basert på regnskap datert 8. februar 2018.

Etterkalkyle selvkost 2017	Vann	Avløp	Renovasjon	Slam-tømming	Totalt
Gebyrinntekter	1 506 354	2 638 316	3 627 105	652 354	8 424 129
Øvrige driftsinntekter	0	0	160	0	160
Driftsinntekter	**1 506 354**	**2 638 316**	**3 627 265**	**652 354**	**8 424 289**
Direkte driftsutgifter	604 747	1 023 353	2 811 710	672 887	5 112 697
Avskrivningskostnad	188 207	345 540	0	0	533 747
Kalkulatorisk rente (1,98 %)	44 927	175 622	0	0	220 549
Indirekte netto driftsutgifter	340 159	508 709	345 554	183 096	1 377 518
Indirekte avskrivningskostnad	1 181	1 437	28	28	2 674
Indirekte kalkulatorisk rente (1,98 %)	190	247	54	18	509
Driftskostnader	**1 179 411**	**2 054 907**	**3 157 345**	**856 029**	**7 247 692**
Resultat	**326 943**	**583 409**	**469 920**	**-203 675**	**1 176 597**
Kostnadsdekning i %	127,7 %	128,4 %	114,9 %	76,2 %	116,2 %
Selvkostfond 01.01	**310 109**	**108**	**310 172**	**383 298**	**1 003 687**
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	326 943	583 409	469 920	-203 675	1 176 597
+/- Kalkulert renteinntekt/-kostnad selvkostfond (1,98 %)	9 386	5 784	10 805	5 579	31 554
Selvkostfond 31.12	**646 438**	**589 301**	**790 897**	**185 201**	**2 211 837**

Etterkalkyle selvkost 2017	Feiing	Private planer	Byggesaker	Oppmåling	Totalt
Gebyrinntekter	460 978	53 640	456 570	486 460	1 457 648
Øvrige driftsinntekter	0	8 250	538 400	14 373	561 023
Driftsinntekter	**460 978**	**61 890**	**994 970**	**500 833**	**2 018 671**
Direkte driftsutgifter	277 776	274 329	1 025 092	780 737	2 357 934
Indirekte netto driftsutgifter	195 102	14 170	16 449	28 814	254 535
Indirekte avskrivningskostnad	0	368	396	455	1 219
Indirekte kalkulatorisk rente (1,98 %)	5	103	115	180	403
Driftskostnader	**472 882**	**288 970**	**1 042 051**	**810 187**	**2 614 090**
+ Tilskudd/subsidiering	0	227 080	47 081	309 353	583 514
Resultat	**-11 904**	**0**	**0**	**0**	**-11 904**
Kostnadsdekning i %	97,5 %	21,4 %	95,5 %	61,8 %	77,2 %
Fremførbart underskudd 01.01	**-2 486**	**0**	**0**	**0**	**-2 486**
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	-11 904	0	0	0	-11 904
+/- Kalkulert renteinntekt/-kostnad selvkostfond (1,98 %)	-167	0	0	0	-167
Fremførbart underskudd 31.12	**-14 557**	**0**	**0**	**0**	**-14 557**

Etterkalkylen for 2017 er utarbeidet i samarbeid med EnviDan Momentum AS som har mer enn 14 års erfaring med selvkostproblematikk og bred erfaring rundt alle problemstillinger knyttet til selvkost. Selvkostmodellen Momentum Selvkost Kommune benyttes av flere enn 280 norske kommuner.

Note 19 Usikre forpliktelser, betingede eiendeler og hendelser etter balansedagen

Usikre forpliktelser
Kommunen vet ikke om vesentlige usikre forpliktelser som ikke er regnskapsført.

Betingede eiendeler
Kommunen har ingen opplysninger om at vi vil motta et oppgjør knyttet til vesentlige betingede eiendeler.

Hendelser etter balansedagen
Kommunen kjenner ikke til at det har vært hendelser etter balansedagen som vil påvirke regnskapet for 2016 i vesentlig grad.

Note 20 Spesifikasjon av vesentlige poster og transaksjoner

Kundefordringer

Utgående saldo på kundefordringer pr 31.12.17 er på kr. 4 189 488. Kundefordringer på stat, fylkeskommuner kommuner og private selskap utgjør nesten kr. 2.600.000 av det totale beløpet.

Aldersfordeling på kundefordringer (mest privatpersoner) er fordelt som følger ved utgangen av 2016 og 2017:

	31.12.2017	31.12.2016
Fra 1/2 år til 1 år over	194 809	95 376
1 år over forfall:	72 158	94 914
2 år over forfall:	47 767	16 145
3 år over forfall:	30 016	58 316

Balansekonto for tap på kundefordringer hadde en inngående saldo i 2017 på kr. 165 326. Utgående saldo er på kr. 10 000

I 2017 har det vært ført reelle tap på kundefordringer med kr. 172.242. Det er vurdert at kommunen vil få reelle tap på kundefordringer i 2018 med ca kr. 10.000, dette er tapsavsatt.

Utgiftsført estimert tap på krav

	2017	2016
Sammensetning av årets utgifter på tap på krav:		
Endring i estimerte tap på krav	-155 326	135 154
Avskrivning av endelig tapte fordringer i året	172 242	29 846
Innkommet på tidligere avskrevne fordringer		0
Totale utgifter belastet driftsregnskapet	**16 916**	**165 000**

Os Samfunnshus SA

Det er en egen balansepost i regnskapet som gjelder Os Samfunnshus SA. Inngående balanse 2017 viste at Os Samfunnshus SA skyldte oss kr. 120.280. Pr. 31.12.2017 viser balanseposten at Os Samfunnshus SA skylder oss kr.164.542. Os kommune har mottatt fakturaer fra Os samfunnshus på kr. 260.600 i 2017, 7 fakturaer er betalt (totalt kr. 15.400). Os Samfunnshus har mottatt tilsammen kr. 616.850 i fakturaer fra Os kommune i 2017.

Os kommune har fortsatt ansvaret for utbetaling og innberetning av lønn på renholderen til samfunnshuset. Kommunen har deretter fakturerte samfunnshuset for de totale lønnsutgiftene vi har hatt på renholderen i 2017.

Ressurskrevende brukere

Når det gjelder tilskuddsordningen for særlig ressurskrevende helse- og omsorgstjenester i kommunen, vil Os kommune i 2017 totalt få kompensert kr. 7.566.000 fra Helsedirektoratet.

Note 21 Virkning av endring av regnskapsprinsipper, regnskapsestimater og korrigering av tidligere års feil

Det er ingen endring av regnskapsprinsipper og ingen vesentlige estimatendringer for 2017. Vi har ingen korreksjoner av tidligere års feil som er av vesentlig betydning for å bedømme kommunens resultat eller stilling.